

Діло

Виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шльа. 143322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячною в краю 4-50 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 ал., Німеччині 7-50 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацчині 20 ч. к., Румунії 15 лей,
Болгарії 7-50 ал., Австрії
7-50 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Нові потрясення у ВКП.

Львів, 5. жовтня 1927.

Московські комуністи знов переживають поважні внутрішні потрясення. Знов піднялася боротьба з нею розірвався в Комуністичному Інтернаціоналі. Троцького і його партійного товариша Вуйовича викинули з виконавчого комітету Комінтерну. Безпосередньою причиною цього була та обставина, що Троцький не припинив своєї опозиційної праці, а крім того став на засіданні виконавчого Комінтерну в обороні викинутих з партії чотирнадцятих членів окружного московського партійного комітету на те, що вони утримували таємну друкарню, яка обслуговувала опозицію.

Безцеремонне тим разом виключення Троцького з виконавчого Комінтерну є для широкого політичного світа несподіванкою, і то тим більшою, що в серпні ц. р. він разом з Зіновєвом, Каменєвом та іншими видатними провідниками і теоретиками опозиції підписали були заяву, в якій нібито піддавалися авторитетові Центрального Комітету Комуністичної Партії (ВКП). В ній заявляли вони між іншим, що не вважають цілої партії термідоріанською, але обстоювали твердження, що в країні ростуть термідоріанські елементи, які мають поважну суцільну підставу. Як відомо, тоді мали викинути опозиціоністів з Центрального Комітету партії, але ця декларація стала тому на перешкоді. Іншими словами, Сталін разом з Бухаріном і Риковим задоволилися нею, а хоч і не вірили в її ширість, то обмежилися до строгого осуду опозиції з пересторогою перед лихими для неї наслідками у випадку продовження опозиційної роботи.

Практика показала, що заява про виключення опозиції з серпня була дійсно нещира. Вона не тільки продовжувала організувати опозиційні елементи в СРСР, а й навязувала контакт з опозиційно настроєними до комуністичного курсу політикою Сталіна елементами за кордонами СРСР, а опозиціоністами у німецькій та інших комуністичних партіях. Були всі дані та всі позначки того, що Троцький організує нову партію та прагне до заснування якогось нового інтернаціоналу, четвертого. Опозиція висунула проти партійної більшості дуже багато закидів, а найважливіші з них слід тут навести для орієнтації. Отже твердити воля, що партія (більшість ВКП); перешкоджає «термідоріанське переродження» або іншими словами підготовляє мирну передачу влади комуністичному; веде політику, що не відповідає інтересам працюючих мас; зраджує пролетаріат і сільську більшість для імперіалізму і гайтанів; веде нову економічну політику (не) за соціалізм; веде господарську політику, що веде край до загибелі; втрачає революційно-інтернаціональну перспективу і замінила її на націонал-реформістську; партія і Комінтерн «погубили китайську революцію»; партія спричинила загострення воєнної небезпеки; потурає завоюванню рад дрібною буржуазією і тим «зріджує диктатуру пролетаріату». Поза тим є ще багато інших закидів меншої ваги. А проти все те Троцький заявляє щільно

недвозначно, що навіть на випадок воєнного конфлікту він не може перестати критикувати політику, яку вправляють теперішні правителі, тобто Сталін і тов.

В часі критичного засідання виконавчого Комінтерну дня 27. вересня, що скінчилося виключенням Троцького, він заявив у своїй промові, де боронив викинути з партії 14 московських опозиціоністів таке: «Ці товариші (тобто викинені з партії) стоять на дві голови вище тих, які намагаються покрити насильство серпанком партійної дисципліни. Комінтерн і його кермуючий орган, комуністична партія, є лише збором бездумних і німих людей, послухних кільком провідникам. Нема вже партійної організації, яка радить і рішає. Те, що лишилося, виконує безкритично накинених постанови. Над усім панує справа самооборони Сталіна і Бухаріна».

Сказаного доволі, щоби зрозуміти, як далеко зайшов ідеологічний розкол серед комуністів. Нема сумніву, що партійна більшість, тобто Сталін і тов., поступлять тим разом енергійно та виключать Троцького, Зіновєва і товаришів з партії. Та чи це ослабить опозицію і чи скріпить

Сталіна? Напевно ні! Коли Троцький проголошує такі заяви, то видно, що чує за собою моральну силу. Сталін розпоряджає покинути фізичною силою. Але видно, що й вона для опозиціоністів не страшна, бо вони рахують на незадоволені робітничі маси. Недаром група опозиціоністів під проводом Сапронова написала у своєму меморіалі, адресованому до ЦК партії чорне на білому: «ДПУ (чека) веде боротьбу не так з контрреволюціонерами, як радше з оправданим незадоволенням робітництва; команда червоної армії в руках кулацьких елементів; вона може стати знаряддям бонапартистичних авантур; платня робітників обнижується; політика ЦК скріплює протипролетарські елементи в краю».

Такі і тому подібні заяви і меморіали, якщо вони до того друковані в нелегальних друкарнях і поширювані, роблять на незадоволені робітничі маси своє враження. Словом, стоїмо на передодні поважних подій у компартії, а скоро мабуть станемо і в обличчю наслідків тих подій, що зможуть направити хід великої російської революції на зовсім нові, може й невідані досі шляхи.

„Санаційна“ авторекляма.

„Білянсь“ окраїнної політики потравневих державців.

I. „Санаційна“ політика в шкільній ділянці.

Не можна сказати, що потравневі державці були менше порожні і менше скромні від своїх попередників. Не можна сказати, щоби вони не були ласі на слова призначення і похвал. Навпаки, попередники „санаціоністів“ були більше всесторонні. Вони не лише хвалили себе, але й допускали часом лагідну, а часом і різку критику своєї політики та її досягнень. „Санаціоністи“ звужилися до автореклями.

Вся червона („санаційна“) преса гомонить однозгідним хором похвал на адресу теперішніх державців влади. Чого то не довершили вони на протязі свого 16-місячного панування! Привернули — мовляв — пошанування права, перевели боротьбу з системою зловживань, перечистили адміністрацію, відрубали голову гидрі партійництва, впорядкували господарське життя і так у безконечність. А вже просто усмішку пожаліття викликає у нас „білянсь“ потравневої політики на окраїнах, виведений майстерно на сторінках варшавського „Кур'єра Польного“, відомим меншостевим спеціалістом п. Л. Василевським, членом „комісії знавців до справ національних меншостей і східних воєводств“.

Окраїнна політика потравневих державців — як стверджує Л. Василевський — визначається дрібничками. На лівій своїй окраїнній політики „санаціоністи“ творять „довершені факти“ по своїй волі і впадоби. Низка „довершених фактів“ починається персональними змінами на адміністраційних становищах. Бажаючи здійснювати „нову політику“, треба було усунути людей, закостенілих у рутині, нездатних приронитися до нових вимог. З тією метою переведено зміни на становищах окраїнних воєводів. Однак на нижніх становищах остали ще старі функціонери, особливо на Волині що не признають у-

країнської національності і підтримують русифікацію краю“. Окраїнна політика „санаціоністів“ зустрічає великі перепони з боку польського неприданого націоналізму, особливо в Галичині. Так напр. введення науки української мови до польських середніх шкіл у Львові викликало бурю народно-демократичних протестів. Завзяту боротьбу веде народно-демократична преса проти реалізації в шкільній ділянці язикових законів, ухвалених соймом, а підготованих Ст. Грабським.

„Бо польські націоналісти вважають — згідно з основами готентотської етики — що добре є, коли на основі закону перемінюється українську школу на двоязычну, але але є, коли — згідно з тим самим законом — перемінюється на двоязычну польську школу там, де є вимагані для того вимоги“.

Потравневий уряд — як каже Л. Василевський — послідовно переводить принцип пошанування язикової і культурної відрубності непольського населення. А про це свідчать — гімн чепелів, місі! — обійняти міністрів Бартеля і Добруцького, які доручають шанувати все те, що „становить культурні, віроісповідні і національні відрубності населення“.

„Реформи“ торкнулися в першу чергу школи. Чим же вони проявилися? А ось чим: волинська кураторія ввела обов'язкове навчання української мови у всіх середніх школах Волині. В утраквістичних школах наука української мови починається від першого року навчання, але лише там, де в школі є виключно українські діти. Волинська кураторія прийняла теж на вчительські посади деяку кількість учителів-українців, усунених за хієно-пастиського режиму тільки тому, щоби збити місце ендемічному агітаторам. Три українські приватні гімназії (в Луцьку Рівному і Костюмні) одер-

Випозичальня книжок

УКРАЇНСЬКОЇ КНИГАРНІ І АНТИКВАРНІ — У ЛЬВОВІ, РУТОВСЬКОГО 22

Безплатно понодповнена українськими, польськими і німецькими літературними новостями. — Отворена через цілий день! Успіях дуже догідні! 613 6-10

жали право прилюдности, а одночасно дозволено на відкриття двох жіночих приватних гімназій з українською мовою навчання — в Рівному і в Дармані. Змінено теж куратора кременецького ліцею, до якого досі приймали лише поляків і католиків, а не приймали православних і жидів.

Ось усі „благодати“, які впали з рук шедрих „санаціоністів“ на українську Волинь. Після знищення 421 українських шкіл і заведення тзв. двоязычних, себ-то в дійсності польських, дозволено в них учити української азбуки від першого року навчання та надано право прилюдности трьом українським приватним гімназіям. Ось і все, чим розщедрилася потравнева „санація“ в шкільній ділянці на чисто українській території. Очевидно, п. Василевський, бажачи підвести більше позитивів у свій білянсь, зарахував в рубрику „уступок“ в користь українців не лише заведення української мови як предмету в польських школах на Волині, але навіть зміну на становищі куратора в польському кременецькому ліцеї.

З Полісся коротко „розправлюється“ п. Василевський, пишучи, що там

„визначається тепер значну кількість утраквістичних польсько-українських шкіл, яких лавніше не було“.

Кілько тих польсько-українських шкіл зорганізовано на території, на якій нема поляків взагалі, і якого типу, п. Василевський у своїй скромності не говорить. А шкода! Бо білянсь може тільки тоді мати якунебудь вартість, коли в ньому оперується реальними цифрами і позитивними даними.

Окрему познцію в цьому оригінальному білянсі займає заарядження міністерства освіти, щоби „набудуче видавано приватним меншостевим гімназіям безречинцеві концесії“, які досі треба було відновити щорічно без певности, що їх одержать. Не мале значіння для „санаціоністів“ білянсіста має і обійняти мін. Добруцького з 12. квітня ц. р. про мову написів на шкільних будинках та мову шкільних оголошень, наряд й актів. Мовляв, цей обійняк усуває цілу низку зааряджень львівського кураторії, що обмежує користування в шкільництві українською мовою.

А акції — великою уступкою в користь українців є... поїздка мін. Добруцького по українській і білоруській території, що має бути доказом, що „уряд справді цікавиться його (українського й білоруського населення) справами і дбає про нього“.

Так рожево представляється „санаційний білянсь“ в шкільній ділянці на Зах. Україні. Справді уряд може бути гордий на свої вчинки, а український народ на незвичайні досягнення. А при тому уряд має ще одну заслугу, що всі „реформи“ переводить не самочинно і протизаконно, але на основі lex Grab ki. Ніби і воєк ситий — і коза ціла, себ-то і закон не порушено, і ненаситих українців заспокоєно.

Зачинають нас розуміти.

Реферат у „Leo Gesellschaft“ про лет до Києва. — Цікава дискусія в українській справі. — Більше праці з нашого боку!

Відень, 25. вересня 1927.

Що українською справою шораз більше цікавляться і шораз краще розуміють на заході, докази того приносять нам мало не кожний день. Доказом того була й цікава дискусія, що відбулася після реферату д-ра Оленовича фон Бюна на тему: „Лет до Києва, спостереження й висновки“ в соціалістичній секції відомого „Leo Gesellschaft“ у Відні.

Цей виклад був цікавий більше для спеціалістів. Референт оповідав про різні технічні подробиці, про враження в часі лету, про вигляди авіатики з погляду інтенсивнішого уживання повітряної комунікації для пасажирів та перевезення вантажів і т. д. і з початку не виглядало анітрохи, що виклад цей викличе гарячу дискусію та що справа відрізняється політичними торами. Та поміж п'ямою сам референт, що говорив про Київ, у якому він був довше ще в часах гетьманщини, сказав без анітрохи підміри, а в своїй вишуканості, що Київ має вигляд чисто російського міста... Ця одна неfortunна фраза, що була доказом повної неорієнтованості референта в термінологічних відносинах на Радянській Україні, дала приток до живої дискусії в українській справі, про яку хочу сказати кілька слів.

Навряд до цієї фрази референта перший сам президент, секційний радник д-р Шаймфлог, що назвав присутніх вояками українців, висказався в її справі. На сцені було двоє українців: д-р Неполсон Бігарі і д-р Гринь Ганкевич, які оба промовляли, виконуючи сучасне положення українського народу на всіх просторах Української Землі. Оба промовці говорили гарною німецькою мовою, а великим тактом і ширістю, чим одобули собі всю аудиторію. Зокрема подобалася довша промова д-ра Бігарі, що промовляла з темпераментом, дуже зручно обороняючи український саріс перед російськими і польськими заклепами. Знову ж д-р Ганкевичені вдалося дуже одні вискази, а саме на замітку д-ра Шаймфлога, що він, мовля, ставиться принципово дуже обережно при обговорюванні української справи, бо мав з тим уже не раз несприятелів з польського й російського боку. — д-р Ганкевич відповів не без легкого іронії: „Обережність — дуже цінна річ, алеж булає часом, що надто велика обережність доводить до прогавлення цілої справи!“

Зелені враження зробив виступ найвідомішого безсидня, австрійського полковника Франца фон Брейтльберга, що, як заявив, планав і полюбив український саріс у часі світової війни. Теперим зновим, а великим одушевлянням говорив безсидня про велику доброту серця, вроджену інтелігенцію, второпність, ширість і правість українців, з якими він розлучився тільки з тяжким серцем. На жаль, що за австрійських часів цей добрий, високоцінніший наріс терпів немало, а про нинішні часи вже й не говорити.

Цей мужний виступ чужинця в нашої обороні, що з великою об'єктивністю, на основі власного досвіду, характеризує так гарно наш наріс, спонукає ближче над його прикметами, засвідчивши ще раз, що ми маємо багато симпатії у світі між визначними чужинцями, які мають відвагу виступати й прилюдно в нашої обороні. До таких приналежні українського народу належить між ін. відомий австрійський полковник, ген. фон Беран, що не раз характеризував українців так само, як полк. Брейтльбер. Тільки більше праці з нашого боку в напрямі освідомлення чужинського світу про наше положення, а не тільки на нас і неінформованість, а будуть мати більше місця. Л.

В справі одної „кореспонденції“ з Берліна.

„Незалежний“ орган політичної думки „Рада“ привносить у 79. числі з 2. жовтня п. р. „кореспонденцію“ допису з Берліна п. н. „За кулісами“, в якій підпис, немовто теперішній голова У. Н. Д. Об'єднання д-р Дмитро Левицький конферувал у Берліні „з петлюрівцями і гетьманцями“ в справі майбутнього „збройного конфлікту між англійським „близьком“ в Радянським Союзом“. Голова У. Н. Д. О. має заявити:

„Наше становище (небо становище Ундо) залежить від того, які сили стануть по протирадянським боці. На випадок, якщо лише якесь менш помітне, порушене Англією, помішувало на Україну, то ми очевидно стоїмо осторожні такої акції, хоч дуже можливо, що досить поважні відділи збройної голови в останній армії У. Н. Р. а подекуди в Галичині (?) сформувалися як окремі українські легіони. Одначе якщо в такім поході вапало участь також Англія — даючи наперед заперечення, що на одобутій території, яка тепер входить в склад Радянського Союзу під назвою Української Радянської Республіки, буде встановлена українська національна держава — Ундо доложити всіх можливих зусиль, щоб вийти з тини участі і то явно і отверто на протирадянським боці. Д-р Дмитро Левицький вірить, що тоді вдалося сформувати окремі український легіон, на початок яких 10—12 тисяч воїнів під командою українських старшин. Начальна команда булаб опрала неукраїнська, але присутність англійських офіцерів давалаб тим українським частинам свободу рухів“.

Передавши таку „декларацію“ орган „незалежної думки“ додає від себе ще ось яку характеристику для нього замітку:

„Деталі такої воєнної операції і підготовки українського легіону були обговорені на кількох конференціях, які відбув д-р Левицький з петлюрівським полковником Коновальцем і сотником Чучманом“.

В справі цієї „сензаційної“ берлінської (?) кореспонденції „Ради“ дістаємо від голови У. Н. Д. О-ля д-ра Дмитра Левицького ось якє шесмо:

„Рішучо заперечую, немов би я колибудь і перед кимсьбудь висказував інкриміновані мені „Радою“ погляди. В мому інтерв'ю, опублікованому зазвичай по Красному Народному Знаці з листопада 1926 р. у львівському щоденнику „Дзвінці Людови“ підкреслює я виразно своє паскрізь негативне становище до всяких інтервенцій, з якої сторони вони не походилиб. Як тоді так і тепер стою на становищі, що на українській етнографічній території має рішати про свою долю і влаштувати своє життя виключно український саріс та що він, свідомий того, звернеться до національного фронту проти кожного інтервеніента“.

„Байку про легіон почу в перший раз за кордоном. Витворили її мовиною обставини та хороблима імагінація деяких кол української еміграції. Одначе ту байку, наскільки її вважали з У. Н. Д. О-м, я всюдн заперечував“.

„Полковник Коновальць знав не як петлюрівського полковника, а як полковника Січових Стрільців. Не знаю, чим він тепер займається, що задумує робити і ніколи з ним про такі ні тому подібні справи не говорив“.

Львів, 4. жовтня 1927.

Д-р Дмитро Левицький.

Радянська Україна

Поклади срібла, золота, олова і цинку на Україні.

Всеукраїнська Рада Народнього господарства збрала авторитетні інформації про поклади срібла, золота, олова і цинку на Україні, у тав. нагольному крижі, крижачівського району. Ще перед війною замалася досліджуванням того району окрема урядова комісія і усталила тоді приблизно запаси олова, цинку і срібла в розмірі 1,350 тисяч пудів. У 90-роках почали були експлуатацію цих покладів деякі

приватні особи, але скоро припинили роботи наслідком недовлаті фонів.

Цього року відкрито в тому самому районі у волості тав. Гострого Горба 12 золотоносних жил широким від кількох сантиметрів до трох метрів. В часі дослідних робіт добули там 18 фунтів золота. Всеукраїнська Рада Народн. господарства задумує в слідуючому році повести основні геологічні праці в напрямі остаточного усталиння засобів названих металів і їх промислового значіння. Вона наміряє потім передати всі ті металі Хемутіаго для експлуатації. Нема сумніву, що добування цих металів буде мати величезне значіння для утворення нових ділянок українського промислу. (За „Вістями“.)

Новий комуністичний журнал для пропаганди.

Центральний комітет КП(б)У постановив перетворити для окремі досі пропагандистські журнали „Агітатор“ і „Пропагандист“ у один достатній журнал п. н. „Агітатор і пропаганда“. Перше число того журналу вийде 15. жовтня. Завданням журналу, як це випливає зі самої назви, є: підготувати аправних агітаторів, популяризувати постанови партійних з'їздів, конференцій і центральних установ партії, а крім того обговорювання практичного досвіду агітаційної праці. Причиною створення одного журналу з двох є те, щоб всі питання, пов'язані з агітаційною роботою, освітлювати однаково та задати передплатників обох давніх газет і тим самим причинитися до поширення нового журналу.

Професійні школи на Україні.

Сітка професійних шкіл на Україні нараховує цього року 814 заведень, з 7,585 педагогами та 88,416 учнями. З того на окривні міста припадає 348 одиниць, на селища районного типу (районні осередки) 198 одиниць і на села 160 одиниць. Решта припадає на залізничні стації та робітничі оселі. Пятирічний план розбудови професійних шкіл на Україні передбачує збільшення їх до числа 1,337. При розбудові головно увагу мають звернути на кустарно-ремісничі та сільсько-господарські школи. У зв'язку з тим планом побільшать сітку аимових сільсько-господарських курсів на 620 одиниць, сільсько-господарських шкіл на 210, кустарно-ремісничих на 214 та індустриально-технічних на 126 одиниць. Крім того побільшать і число медичних професійних шкіл на 26, художніх на 28, соціально-економічних на 49 і вечірніх робітничих професійних шкіл на 64 одиниць.

Археологічна вхідка у Київ.

При розкопках археологічного комітету в кілі ки. Трубецького в Києві надано ховарську домовину, в якій були похоронені чоловік і жінка. Біля чоловічого кістяка були в домовині залізні вироби, а біля жіночого візантійські скляні прикраси. Ціну нахідку одержав Київський Музей.

Ратункова акція.

Розбудова ратункової акції.

В Українському Центр. Комітеті оголошено заснування повітових допомогівих комітетів у таких осередках: в Дрогобичі (голова д-р Ст. Витвицький), в Комичині (голова д-р Мих. Вих, секретар Ів. Мартюк) і в Зборіві (голова д-р Вас. Душеньчук). Отже розбудова організаційно-допомогівих акцій висловлюється тепер 45 повітовими й окривними допомогівими комітетами.

Зголошення збірок в натуралах і приділ.

В Українському Центр. Комітеті оголошено дальші збірки в натуралах, а саме:

Пов. Допом. Комітет в Боршев — 2 вагони збірки, з чого один вагон приділено для Кут, а другий для Галича; Пов. Доп. Комітет у Комичині — 1 ваг. 1,500 кг. збірки, в цілому призначено для Кут; Пов. Допом. Комітет у Скалаті — 1 ваг. 5,000 кг. збірки, в цілому приділено для Житомира; Пов. Допом. Комітет в Золочеві — 3,330 кг. збірки, призначено для Дрогобича; Пов. Допом. Комітет в Бродях — 1 вагон збірки (ще без призначення); Місцевий Допом. Комітет в Слободі Золотій, пов. Березани (через Івана Рижського) — 3,000 кг. збірки, призначено для Кут; Місц. Допом. Комітет у Миколашіві коло Львова (через п. Погача) — 4,000 кг. збірки

(це не призначено). — Разом зголошено збірки 7 вагонів і 950 кг., що разом з попередньо зголошеннями дає суму 22 вагонів і 7,087 кг. збірки.

Збірку бараболі зголошено:

Пов. Допом. Комітет у Бродях — 1 вагон;

Пов. Допом. Комітет у Підгайках — 1 вагон 1,500 кг.;

Місц. Допом. Комітет у Слободі Золотій, пов. Березани — 2 вагони, разом 4 вагони і 5,000 кг. Попередньо виказаних було 14 вагонів і 2,000 кг., що разом із поданими в горі зголошеннями дає суму 18 вагонів і 7,000 кг. бараболі.

А. Притика й Закшевська приєла 1 міх одягу, що разом з попередньо виказаними 10 міхами дає у всьому 11 міхів одягу.

При тім нагоді годиться зазначити, що в Миколашіві зібрано 37,50 зол., та 135 кг. збірки, на що аложився: о. Сидір Зельський 10 зол. і 135 кг. збірки, перекв в Миколашіві 5 зол., Івж. Мачуга 5 зол., п. Витвицька 5 зол., п. Ол. Хомишина 4 зол., і дрібні датки 8,50 зол. За цю суму закуплено мішки та покрито кошти перевезу 10 тон муки до залізничі.

Вкінці годиться вказати на прикладні село Августівку, яке збрало і вже вислало 1 вагон і 8 тон збірки, на який аложився сусідні громади, а саме: Августівка — 40 тон, Хоростень — 40 тон, Хоробрі — 20 тон і присілок Цепівка (12 хат) — 8 тон. Честь і слава цим свідомим громадам!

ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

На допомогу жертвам повені на вклад ниним. ч. 8165 Центр-Банку Львів, Річон 10, аложили дальше в золотих.

Учительський збір III. держ. жіночого семінара, Львів 50 зол., учениці IV. курсу III. держ. семінара, Львів 7,70 зол., Марія Шемеляк, Львів 3 зол. Комітет допомоги жертв повені в Раковисках п. Холова 19 зол., Допомогівий комітет в Холоваті 20 зол., ради. Володимир Гучковський, Львів 3 зол., Онуфрій Саламанчук, смер. почт. Львів 5 зол., Михайлина Косець, Львів 5 зол., Теодор Фрасуляк, Львів 5 зол., рад. Зенон Лукавський, Львів 10 зол., Івж. Володимир Дутка, Станіславів 10 зол., Маріян Стахурський, ст. ветер. лікар, Ропчиці 20 зол., Микола Батюк, Львів 6 зол., надразн. Миріян Онискевич Львів 10 зол., службовики „Прогресу“ у Львові 41,50 з. ради. Михайло Яценко у Львові 30 зол.

Разом виказано сьогодні 235,20 зол. 3 попередньо виказаними 23,884,90 зол., 485 дол. і 10 нім. мар. аложено досі 24,120,09 золотих, 495 доларів і 10 нім. марок.

Акція о. митр. Шептицького.

Акція о. митр. Шептицького в останніх днях вересня була лещо припинилася з огляду на недугу о. митрополита. Труднощі важкої подорожі і втоми, які викликали горячковий стан, примусили о. митрополита дня 23. вересня зупинитися в Перегінеску і покластися до ліжка. Та заадаки доайливості лікаря д-ра Р. Гоцького вже по трох днях о. митрополит піднявся з ліжка, щоб продовжувати свою акцію.

В часі недуги віддагував о. митрополит до навіщених катастрофою сусідніх сіл о. крил. Ковальського, який з прайшою харчів і одягу відвідав Струтин Нахний, Струтин Вижний, Целяну, Славки, Небілі, Ясень, Дуби, Рожнівці в Ольхівку.

Дня 28. вересня експедиція о. митр. Шептицького вийшла з Перегінеска до Брошнів. Зайдедя о. крил. Ковальський дня 29. вересня подався до Калуща. Ослаблений о. митрополит остав був з лікарем д-ром Гоцьким у Брошнів. Дня 30. вересня знявся о. митрополит у Стрий і оглянув виставу висловлюють слова признання для її ініціаторів і редакторів. Зі Стрия через Гомля вийшов о. митрополит до Калуща.

Виборчі вислідн.

(Докінчення.)

с. Пляшечині: 28. с. п. р. На 16 радиях 11 українців, 4 поляків і 1 жид. В селі є колоністи. Хруї внесли протест.

с. Пралічці: 17. 7. п. р. На 16 радиях 5 українців, 11 поляків і 1 зріають поляк. Село мішане — польського населення 30 проц. — до цього остав під впливом діора і тому так але вибори впади. Вибори до зверхності громадської 9. с. п. р. пачальником громади вибрано поляка.

с. Ронубовичі: 8. с. п. р. На 16 радиях

Помічати звинувити дім-захист для українських письменників і журналістів у Львові. Засвідчим ділом зрозумілим важкої культурної праці і виявим своєю відданість українським робітникам пера! Жертви слави на адресу: Львів, Підвалі ч. 7, Земельний Банк Гіпотечний, номер ч. 1141.

— Літературний куток. Німецька, а за
нако тужинна преса присвячує статті
Германові Судерманові, а нагода його
70-ліття. Судерман один із тих авторів,
які зазнали найбільших успіхів на сцені,
ні не користуючись одностайно славою
великого поета. Він незрівняний май-
стер драматичної техніки, і в цьому на-
прямку не має суперників у німецькій
літературі, дорівнюючи найкращим дра-
матургам французьким. Його "Честі" є
переломовим твором в сучасній нім. дра-
матургії; вої ті, що прийшли після неї
зазнали меншого успіху. Хто не зна-
є більш десятка заголовок: "Кінець Содо-
м", "Шість в закутку", "Він метели-
ків", "Морітур", "Огні Іваллової ночі",
"Батьківщина", "Нехай живе життя",
"Дамінь на камені", "Захитана до-
ка", "Добра слава", "Вичже життя",
"Три пера в разру" — У кожній із цих
п'єс діє особа змучена, акція пориває
гаслами, адваторії стелють на конфлік-
тантах із занергій відходом і виходять
із театру очорені. Головний заклад а-
кції зробила критика Суддерманові не
те, що він жертвує проблемами та ідеї сам

апетитного ефекту, що психологічна а-
наліза людських пристрастей стоїть у
якого на другій плані. А проте ніхто не
в силі заперечити, що те, чого публіка
шукає в театрі — своєрідно-театральної
аромі, оскільки не вийде Судерман добувати
із неміжності, яку йому надлягало його пі-
сенські товариші до нині, до великого
поета Галітмана включно. І повість Су-
дермана мають теж ті самі прикмети.
Його повість „Кума журба“ належить
до тих, що з молодечих літ злипають о-
дні із найтративніших ліричних споминів.

— **Сейтова всячина.** Америк. союзи
токачівського промислу заявили, що на
випадок митової боротьби франц.-амери-
канської, вони не будуть у силі покрити
потребу внутрішнього ринку. — У
Мадриді арештували 40 анархістів. —
В Оporto і в інших центрах Португалії
сильно піднялися тремтіння; жертви
та втрати невеликі. — 4 жовтня відари-
лась у Вашингтоні міжнародна конфе-
ренція про проблеми радіотелеграфії. —
Між Англією і Канадою відчинили нову
радіську лінію. — В Італії є тепер 600.000
безробітних. — У Бухаресті почався
29. вересня пресовий конгрес латинсь-
ких країн. — Берлінська поліція за-
боронила приналежності комуністам кон-
траманістацію в день свята 80-ліття Ци-
тінбурга. — У Варшаві помістили не-
королю молодого поета Юрія Бранна,
який бунтівно вбився в горах біля Зако-
паного; Бранн і не вибирався в гори. —
У Вазелі, домі, де жив славний малю-
вальник Гольдман, прибули пам'ятко-
ву дошку. — У Томську (зах. Сибір) та
околицях опека, якої не бачили від деся-
ток літ: 25 ст. у тині. — Неждано помер
брат Форда, Джон. — 1-го жовтня влі-
пли у Франції нові поштові марки: по
40 і 50 с. і 1 фр. 50, з яких дохід іде в
амортизаційну касу.

Зі спорту.

Україна — Погонь І. Б. 2:3 (1:1)

Після змагань з Гасмонєю Україна
не поспішала піти дрібни, півпакет з По-
гонью грає гірше. Причина леда-
чої: дуже слаба гра помічів, в якій най-
гіршим гравцем був Цимбалда на середині
і олімпіа гра лівої частини нападу, з
якого найбільшим був Сич. Права ча-
стина нападу, не підтримувана помічю
не слід, не могла бути грізною для про-
тивника, мимходом вгадуючи, не так
дуже небезпечного. Першого голя добу-
вав Україна з пробосу через Кобяра;
другого з кариного стріленого призначу
Торашки. Дуже багато роботи, через
маленьку відмову помічів, мала
залота і воротар. Треш і Грешук зби-
рали расні оплески чисельно зібраної
публіки за свої бравурні поведінки. Коли
гравці з Погоні побачили, що через Грешу-
ка не переддуть, рішили його розби-
ти. Ця комбінація переведена грубо че-
рез найкращого гравця Погоні викликає
безпосередньо рішення судді виключа-
ти обох гравців з гри, щодо Грешука
дуже несправедливе. Не стало Грешука,
Погонь отримала третью голю України.
Суддя п. Зеєман, в першій половині без-
доганний, в другій попустив картаючи
грубу гру Погоні рішучо за галімо, а
виключенням Грешука настроїв нашу
публіку дуже ворожо до себе. Небогато
зракувало, а видні ввійшли бузуб на
гриша регуляти нагадно на бруталь-
ність Погоні, у якої Україна була в го-
стих. На нашу думку Україна повинна
була вліти в гриша по відваженню Грешука.

Борислав.

Дня 11. IX. п. р. відбулися відкриті
матчі змагань УСК. Ронік — Польши-
н (Дрогобич) з вислідом 6:1 (3:0) в користь
Роніка. Попередні змагання, які від-
булися 3. серпня закінчилися вислідом
2:2 в користь Польшину. Польшином — це
повністю робітнича дружина, яка є до-
сить сильним противником.

Дня 18. IX. п. р. відбулися змагання
між польським клубом „Отмачин“ (Во-
рислав) і УСК. Роніком з вислідом 3:4
(3:3) в користь Роніка. Гра обох дру-
жин дуже остра. Слід зазначити шораз
сильніше зацікавлення спортом у на-
шого тугетського громадянства.

Всячина.

Невинний злочинець. У в'язниці франц.
жол. Мелан, що знаходиться в твердині,
яке на присуд смерті міліонер Гас-
мон Гіло, який має на своїй совісті
вбиття кількох жінок. Постає славно-
го Ланді біля поруч його і Гіло
обурений протестує ще з в'язниці проти
такого порівняння. Ланді — каже він
голосно — був злочинний злочинець; я
є іграшкою долі, яка дала мені силу ма-
гнетичного впливу на жінок, без моєї

найменшої волі. Гіло показує сотки лі-
стія, які літають у в'язниці від жінок усіх
суспільних яєл і різних національностей.
Гіло не вірить, щоб суд важився
засудити його на гільотину, бо тоді ти-
сячі жінок, що анає його, стане в його
обороні. Жінку, яку він убив, убив у
обороні власного життя, коли вона хоті-
ла вирватись із його пуг, яких він і не
думав їй накласти. Репортер, що розмов-
ляв з ним, каже, що з великим аусиллям
боронився перед чарівним магнетичним
впливом вору Гіло.

Сильний аргумент. Союз, що бореться
в Америці з протинавальною лігою
виступив у Вашингтоні із заявою, яка
без сумніву зробить чимале враження
на американських громадян. А саме: ко-
ли т. зв. протібіліоністи (що є за забор-
оною продажі алкоголю) виграють
кампанію в Америці, тоді вони пере-
несуть свою пропаганду на Європу. Коли
не їм улається, тоді 106 мільйонів топ чи
чогось там збіжа, яке Америка висилає
до Європи на потреби горалев, ли-
шиться в Америці. Іншими словами:
тверезість Європи значить руїну амери-
канської торгівлі. А тверезість Америки
не перший ступінь до тверезості Євро-
пи. І коли американці справді вірять,
що Європа мусить піти слідами їхньої
„випивої“ культури, хто зна, чи вони не
налякаються тверезості і не протверез-
яють із своєї невинності до алкоголю.

Відозви й комунікати.

На допомогу зльокатованим службо-
вникам!

До всего українського громадянства.
На терені Східної Галичини живе око-
ло 3000 зльокатованих службовників. Не-
мале число припадає на зльокатованих
службовників бувшої російської ім-
перії.

Всі спроби організації зльокатованих
службовників були досі безуспішні, бо
польський уряд не хотів прийняти до ві-
дома статуту Т-ва Зльокатованих Служ-
бовників. Шоймо рішенням з дня 4. 5.
1927 прийняло воєвідство до відома ста-
тут Товариства „Взаїмна Допомога“ не-
прийняти до служб службовників був-
шої австрійської і російської держави й
емеритів. Товариство, яке повстало у
Львові, має право закладати секції фі-
лії на цій території українських зе-
мель.

Головна мета Товариства: нести мо-
ральну та матеріальну допомогу зльо-
катованим службовникам.

Тепер їх положення може поліпшити-
ся, коли всі зльокатовані службовники
ароуміють вагу та значіння власної
організації і вступлять в члени своєї
Товариства. Їм на поміч повинні по-
спішати всі їх товариші-службовники, що
повинні держати службу, бо їх обов'яз-
ком є підтримати організаційні змаган-
ня зльокатованих службовників — то
варішів і вступити як спомогаючі чле-
ни і добродії до Товариства.

Я до Вас у першу чергу звертаються
члени-основники Товариства з закликом
допомогти. Дальше члени-основники звер-
таються з гарячим закликом до всего
українського громадянства, до всіх у-
країнських економічних і культурних у-
станов, просіпати з допомогою тим же-
ртвам ліхоліття, що сповнили свій тяж-
кий обов'язок супроти українського на-
роду і його визвольних змагань.

Зльокатовані службовники є переконані,
що їх закликає анале також відомі
серед українських братів в Америці і
що в цей спосіб спільними зусиллями
всєї української суспільності будуть
положити тривкі основи під нову ор-
ганізацію.

Організаційний потні зроблений. Вже
створений тривий осередок, доокруги
котрого повинні гуртуватися всі зльо-
катовані службовники, щоб власною
силою і взаємною допомогою вибороти
собі кращу долю.

Черга за українським громадянством.
Всі свідомі громадяни повинні відпо-
в'ятися в члени Т-ва, виплачувати вклад-
ки і складати жертви. Т-во приступає
тепер до осування кооператив і про-
сить рішуче всіх свідомих товари-
шів і громадян декларувати уділ.

Всіх дати просимо слати на вклад-
кову книжочку ч. 8115 Центр. Кооп. Бан-
ку у Львові, Ринок 10, І.

Ваших інформацій уділі імем чле-
нів основників

Дмитро Колісник,
Львів, вул. Городецька 95.

Оповідки.

Новий Український Театр під
дир. П. Карабінюча:
Озеряне 6. X. Дні нашого життя.
Копичині: 7. X. Майська ніч.
8. X. День і ніч.
16.7 485 9. X. Запорожець за Дунаєм.

Загальні збори Т-ва „Взаїмна До-
помога“. Дня 16. жовтня п. р. в год. 10.
рано відбудуться в салі т-ва „Сокил“
у Львові, вул. Городецька 95, загальні
збори Товариства „Взаїмна Допомога“
непринятих до служб службовників бу-
вшої австрійської і російської держави й
емеритів з таким порядком нарад: 1) Від-
криття зборів і звіт членів-основників
з дотепершньої діяльності. 2) Пояснення
статуту і прийняття членів. 3) Вибір Цен-
трального відділу товариства. 4) Вибір
контрольної комісії. 5) Внески й запити.
— За члени-основників: Дмитро Колісник,
Василь Головач, Степан Деркач.

Т-во „Українська Бесіда“ у Львові
вул. Рутківська 22 І. поверх, уладжує
в суботу 8. жовтня п. р. перші осінні ве-
черниці з танцями, на які має честь запро-
сити своїх Вп. ПТ. членів праз з Родн-
ями. Початок в годині 7:30 ввечерю. О
численну участь просить Виділ. 655 1-2

Жертви на Українське краєве т-во
охорони дітей і опіки над молоддю зло-
жили на руки Вп. п. Говиковичеві: Вп.
п. д. М. Зайчківський 20:50 зол., д-р
Найман 22 зол., Н. Грегорович 5 зол.,
посол Василь 15 зол., д-р Л. Петрушевич
5 зол., д-р Я. Селезінка 5 зол., о. д-р
Пеллх 5 зол., д-р А. Говикович 5:50 зол.,
д-р Я. Олесницький 5:50 зол., дир. К. Ки-
сілський 10 зол., Ілля Нагельберг 2 зол.,
д-р В. Константинович 10 зол. Комітет
батьків гімназії СС. Василіанок як решту
останнього фонду з 1926 року, за що
широко подякує Виділ.

Дрібні оголошення.

ПРИЙМУ інтелігентну дівчину, найкраще
сироту, до поміч в домашній газді-
встві. Зголошення до Адміністрації під
„лікарка“. 678 3-3

УКІНЧЕНА семинаристка, пошукує лек-
ції до VI кл. народних шкіл. Ласкаві
зголошення просить слати: Пастушенко
Мозолівка п. Підгайці. 647 2-2

ЗОРГАНІЗУЮ добрий хор на провінції.
За успіх ручу. „Дірігент“ Адміні-
страція. 650

ВПРАВНИЙ інструктор глядає лекції.
Крут шкіл обов'язний. Листи слати О.
Гарбонч Зборів. 657

ПОШУКУЄ відповідного заняття муж-
чина літ 40 з 4 кл. гім. бувший австр.-
рах. підполковник з фаху рішник, в україн-
ській установі або в приватній відомості.
Може дати позичку около 1000 доларів
на умовлений процент, тільки за відповід-
ною порукою або гіпотетичним забезпече-
нням. Відомість слати до адміністрації
„Діла“ для О. М.

БУРСИ торговельні Й. Грішпрунга Ли-
чаківська 34, відкриває новий тип
курсів, що обіймають науку кореспонденції,
стенографії і писання на машинах. Внес
щоденно від 2—6. 658 1-1

БУРСИ торговельні Й. Грішпрунга Ли-
чаківська 34, приймає нові вписи на
новий 5-ти місячний торговельний курс.
Окремий курс для абітурієнтів. Писання
на машинах. Стенографія. 659 1-1

Передпачуйте багато ілюстрований популярно-науко-
вий і літературний журнал під назвою:

„ЖИТТЯ І ЗНАННЯ“

ВІДАЄ ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“.

Уже вийшло перше число. Зміст першого числа: Від Редації. Життя і знання
(23 образків). — О. Бочковський: Національне пробудження кольорових рас та Європа.
— І. Крипакевич: Початки культури на Україні (9 образків). — І. Боник: Сестро україн-
ської пісні і М. Максимович (з портретом). — І. Раковський: Соняшні машини (8 об-
разків). — В. Дорошенко: Василь Наріжний (з портретом). — В. Наріжний: Бурчак
(Роман з деспотизмом П. Холодного).

ПЕРЕДПЛАТА: на рік 18 зол., на 6 місяців 9 зол., на 3 місяці 5 зол. Поодинокі
числа 1:80 зол. — Оказові числа за наданням 2 золотих.

Адреса адміністрації: Львів, Ринок 10/II. Т-во „Просвіта“ 652

Д-р ПРАВ, рутинно-
ваний кондімент
з 3 ів річною прак-
тикою, пошукує місця
у адвоката. Ласкаві
оголошення приймат
о. Іван Корольок — Ка-
мінка Струм. 634 2-2

ПАРОХІЯ Підліччя
(станіславська
епархія) до заміні-
Перка, мешканця,
будівлі в порядку.
Перед війною 20:0
К. доходу з винорог-
ду з городі. Паро-
хійський уряд Підліч-
чя п. Мельниця. 641

ВУГОЛЬ

гор шньо-шлеський, найпшій (Giesche)

БУКОВЕ ДЕРЕВО

сухо, на четверо рубане

продас з доставою перед дім за готівку і на догідні сплати

„ТИТАН“

Телефон 6—36.

Бюро: Львів, вул. Валова ч. 23.

Склади: Дворець Львів-Личаків.

Варезити загальні посилки на провінцію по сет з несплати.
Значна часть доходу призначена на „Рідну Школу“.

ВІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИ-
РОВИ продас за готівку і на рати
ніа десятків літ в цілім кляно злісна
фірма Івон Зельтеновйх, Львів, Марій-
ська пл. 5. Купують брильянти, золото, срі-
бло, плачу найвищі ціни. За! 25-7

ФОРТІЯН короткий, кризовий д у ж е
добрий пролам, Губою 14 І, ст.
Благодір виключно від 1 до 3. 640 2-2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редації не відповідає.

Д-р М. ВАХНЯНИН

повернув з Карльсбаду

приймає вул. Словацького ч. 14

656 від 4—6 попол. 1—2

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

646 Переслітлення Рентгенон 2—24

Лінарьово-дентистичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта

Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/II.

Скріплювання хитаючихся
зубів, пльомбування й винищення зубів без
болі. Штучні зуби в кавчуку і золоті на
американську систему. Пациєнтів з провін-
ції полагоджується в найкоротшому часі.
П. Т. урядовим і студентам значна знижка.
587 Полекші в сплатах. 3—5

ДЕНТИСТ

В. ЛЬОКЕР в СТАНИСЛАВОВІ

вул. Собієського 14.

Спеціальність: білі корони, штучні
зуби без піднебіння, містки без корон
і білення зубів. — Приступні ціни — до-
494 гідні услів. 10—7

ФУТРА

перероблює, модно і зі
смаком, також виконує
нові креслі по приступних цінах, першо-
рядна, солідна купівельська робітня

Францішок Ільницький

Львів, Лертона 3 — Шайноха 2 в подвір'ю.

ЗАКЛИК!

Комітет заадо вішарювання пам'яті
о. Володимира Кальби в Соколіці.

До всіх Українських Установ і свідом-
них Громадян, кому дорога пам'ятка заслу-
женого народного діяча о. В. Кальби,
щоб починилися хочби невеликими дат-
ками до адлягнення пам'ятника на його
могилі! Даймо доказ, що напущемо заслу-
женого народного діяча! Рівночасно про-
ситься українських громадян, які мали би
біографічні дані про життя бл. п. о. Вол.
Кальби, та дати треба слати найпізніше
до дня 20. жовтня 1927 на руки Івана
Видрівського голови Комітету в Соколіці-
біля Ожидова, тому, що відслонення па-
м'ятника відбудеться дня 4. листопада 1927,
це є у 15 літню річницю його смерті.

Комітет:

Іван Видрівський голова.

Вол. Супрунівський секретар. 1-5